

KUDUZ

Kuduz; genellikle hastalığı taşıyan bir hayvanın ısırmasıyla bulaşan memelilerin önlenabilir bir viral hastalığıdır. Kuduz vakalarının büyük bir çoğunluğu rakun, kokarca, yarasa ve tilki gibi yabani hayvanlarda görülmektedir. Daha sık olarak kedi, köpek ve sığırlarda görülmektedir.

Olası bir maruz kalma sonrası ne yapılmalı?

Olası bir kuduz hayvana maruz kalmış ise, yara bölgesi sabun ve su ile iyice yıkanmalı ve acilen tıbbi yardım aranmalıdır. Sağlık hizmetleri sağlayan biri yara ile ilgilenecek ve kuduzla maruz kalma riskini tayin edecektir.

Kuduzun yayılmasını önlemek için neler yapabiliriz ?

- Tüm kedi ve köpeklerin zamanında aşılarını yaptırın.
- Evcil hayvanınızı yabani hayvanlarla temasa gelmemesi için direk gözetim altında tutun. Eğer evcil hayvanınız yabani bir hayvan tarafından ısırılmış ise İl/İlçe Gıda, tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerine haber verin.
- Bakamayacağınız istenilmeyen evcil hayvanlarınızın sayısını azaltmak için hayvanlarınızı kısırlaştırın.
- Başiboş hayvanlarla direk temastan kaçınin.
- Yabani hayvanlardan uzak durun.
- Vahşi hayvanları hiçbir zaman edinmeyin ve evinize getirmeyin.
- Ev ve diğer yaşanılan alanlara bu hayvanların girişi önlenmeli.

Kendi evcil hayvanımı kuduzdan nasıl koruyabilirim ?

Hayvanınızı kuduzdan koruyabilmeniz için düzenli bir şekilde Veteriner Hekimi ziyaret edin ve tüm kedi ve köpeklerinizi kuduzla karşı zamanında aşılatın.

Ev içinde dahi kedi ve köpeklerinizi sürekli gözlem altında tutun.

Düzenli aşılamaları yaptıramayacağımız istenilmeyen evcil hayvanların sayısını azaltmak için hayvanlarınızı kısırlaştırın.

Evcil hayvanımı niçin kuduz aşısı yaptırmak zorundayım ?

Kuduz olaylarının büyük çoğunluğu vahşi hayatla meydana geldiği halde evcil hayvanlara maruz kalmalarının bir sonucu olarak birçok insan kuduz aşısı yaptırmaktadır. Bu durum evcil hayvanlardaki kuduzun önlenmesinin büyük bir maliyetinin olduğunu göstermektedir. Yabani hayvanlarda evcil hayvanlardan daha fazla kuduz görülürken evcil hayvanlarla insanların teması daha fazladır. Kendi evimizdeki hayvanlarımıza yada diğer hayvanlara

kuduz bir yabani hayvanın ısırması ile bulaşabilmektedir. Kuduz evcil hayvanlara dağıldığında insanlar içinde risk artmaktadır. Bu nedenle evdeki hayvanları düzenli olarak aşılatmalıyız.

Çevredeki bir kedi-köpek beni ısırırsa ne yapmalıyım ?

Herhangi bir hayvanın ısırması durumunda hemen tıbbi yardım almalısınız. Kedi yada köpek sizi ısırduğunda sağlıklı görülür ise sahibi tarafından 10 gün gözlem altında tutulur. Isıran hayvan ısırma sırasında hasta ise yada 10 günlük karantina esnasında hastalanıyorsa hastalık belirtileri bir Veteriner hekim tarafından değerlendirilmeli ve aşı koruması hakkında doktor tavsiyeleri alınmalıdır. Karantina esnasında hastalık belirtileri göstermiyorsa ısıran hayvanın ısırıldığı esnada kuduz olmadığına kanaat getirilir.

Evcil hayvanımı yabani bir hayvan ısırırsa ne yapmalıyım ?

Test etme imkanı olmayan bir yabani et yiyen, memeli yada bir yarasa bir hayvanı ısırması yada tırmalamışsa kuduzla maruz kalmış olarak kabul edilmelidir. Bir kuduz hayvan tarafından ısırılmış aşılanmamış kedi veya köpek hemen uyutulmalıdır.

Hangi hayvanlar kuduzu taşıyor ?

Herhangi bir memeli hayvan kuduzu bulaştırabilmeyle birlikte kuduzun en yaygın rezervuarı rakun, kokarca, yarasa, tilki ve çakallardır. Ayrıca evcil memeliler de kuduzu bulaştırabilir.

Küçük rodentler (sincap, sıçan, fare, hamster ve kobay gibi) ve tavşan gibi hayvanlarda dünyada bazı ülkelerde kuduz tespit edilmiştir. İnsanlar arasında kuduzla neden olduğu bilinmemekle birlikte bu hayvanlar tarafından ısırılma genellikle hayvan hasta ya da herhangi bir davranış bozukluğu yoksa ve kuduz bölgesinde yaygın değilse bir kuduz riski olarak görülmez.

Bir hayvanın ısırması dışında başka bir yolla kuduzla yakalanabilir miyim ?

Kuduzla ısırma dışında maruz kalmalar nadirdir. Tırmalama veya açılmış kısımlar, açık yaralar ve müköz membranların kuduz bir hayvana ait tükürük yada diğer potansiyel hastalık materyali ile (beyin dokusu gibi) bulaşması ısırma dışındaki maruz kalmaları oluşturmaktadır. Nadiren yayınlarda ısırma dışındaki bulaşmaya maruz kalma sonrası korunmada gösterilmektedir.

Kuduz virusunun nefesle alınmasıyla da potansiyel bir ısırma dışı bulaşma yolu oluşturmaktadır. Ancak laboratuvar çalışmaları dışında çoğu kişinin bir kuduz virusunu nefesle alma ihtimali çok düşüktür. Diğer temaslardan bir kuduz hayvanının sevilmesi yada kuduz bir hayvanın kan idrar ve dışkılarıyla bir bulaşma söz konusu olmaz ve korumaya gerek yoktur.

Yarasalar kuduzla bulaştırır mı ?

Evet. Yarasalar memeliler gibi kuduzla duyarlıdır ancak yarasaların çoğu hasta değildir. Bir yarasaya bakarak kuduz olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu durumda hastalık laboratuvar testleriyle doğrulanabilir. Kuduz riski minimum düzeyde olsa bile en iyisi hiçbir yarasa ile temas etmemektir.

Kuduz Hastalığına maruz kalma öncesi korunma :

Maruz kalma öncesi aşılama veteriner hekimler, hayvan bakıcıları, bazı laboratuvar çalışanları gibi yüksek risk grubu içerisindeki kişiler, ve kuduz

taşıyabilen hayvanlarla sürekli temas halinde olabilecek kişilere uygulanmaktadır.

**Hastalıktan şüphelendiğinizde
acil olarak İl/İlçe Müdürlüğüne
haber verelim.**

Adres	Yeni Mahalle Cizre Caddesi Merkez/ŞIRNAK
Santral	0486 216 2085
Fax	0486 216 2084
e-mail	sirnak@tarim.orman.gov.tr
web	http://sirnak.tarimorman.gov.tr

T.C.

ŞIRNAK VALİLİĞİ

İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

KUDUZ HASTALIĞI

2019